

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Centvriæ Selectorvm Casvvm Conscientiæ. I. II. III.tia

Burghaber, Adam

Fribvrgi Brisgoiæ, 1665

49. Ingen vir aliàs timoratæ conscientiæ subinde in grauem blasphemiam crumpit, quia tamen similia fieri à se ait absque aduertentia saltem certa, ideo non peccat grauitè.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40942

Paludanum, Syluestrum, vtrumque Nauar-
rum, Rebllum & alios Dedicastillo *l. 2. de ju-
stit. Tr. 2 D. 4. n. 107.* Ratio est, quod Hero-
dianus suâ vexatione sit causa efficax damni;
est quippe illa exprobratio instar consilij effi-
caciter influentis in damnum, vt rectè Card.
de Lugo *de just. D. 19. n. 90.* & alij. Nec re-
fert, Herodianum non fecisse animo incitan-
di ad tale facinus, imò etiam illum dubitasse
æquali dubio, cum constet, ex hac ipsius ve-
xatione damnum prouenisse; Nam esto, ex-
cusetur à restitutione, quando æquale est du-
bium, an concurrerit, an non? vt multi
boni Authores volunt, non tamen excusatur,
quando cooperatur cum dubio, an damnum
subsecuturum sit, si reuerâ postea ex ipsius ir-
risione ponatur, vt bene citati Doctores;
quod dubiû non videtur abesse potuisse, cum
nemo ignorare valeat, facilè quemuis acerbâ
vexatione & exprobratione grauitè com-
moueri. Quod si tamen Herodianus omni-
modam ignorantiam habuisset damni alicu-
ius ex sua vexatione secuturi, tum concedit
Dedicastillo *num. 108.* cum Rebello & alijs,
eum tam à culpa, quàm onere restitutionis
excusari, cum homicidium illud tunc pror-
sus inuoluntarium eidem fuisset,

*Atque ex his patet etiam ad rationem in-
contrarium.*

XLIX. *Ingen vir nobilis & aliàs timorata*

Kk s

consci-

conscientia, cum nuperis belli temporibus inopinatò ex famulo intelligeret, sex equos ab hostibus sibi ereptos, pecora alia abacta, & villam ac horreum incensum fuisse, in grauem blasphemiam erupit, cuius se postea in Confessione accusans ait, ad eam se non aduertisse, saltem affirmare se hoc certo non posse, additque in similia alia illicita verba non raro se erumpere, & graues motus aduersus DEVM & rectam rationem frequenter pati absque aduertentia tamen saltem certa. Queritur. Vtrum Ingen per blasphemiam illam, aliasque prauas commotiones peccet?

Videtur peccare. Tum quia tales etiam blasphemiae inconsideratò prolatae puniuntur à Deo & hominibus; de Deo patet ex S. Greg. l. 4. Dialog. c. 10. vbi narrat, puerum septennio minorem (adeòque qui nullum adhuc rationis vsum habuit) à diabolo extinctum esse: de hominibus constat ex praxi, ab ijs blasphemos etiam ebrios (vbi itidem nullus rationis vsus) grauitè puniri. Tum quia par est ratio de alijs illicitis verbis & motibus, maximè si de illorù incogitantia sit dubium.

Resp. Ingenem per blasphemiam illam aliosque motus non peccare, si omnem rationis aduertentiam ita præueniant, vt præcognitæ malitiæ recordari planè non possit. Ita ex communi ferè Antiquorum iuxta & Recentiorum Vasquez 1. 2. D. 107. c. 3. Ratio à priori est, quia nihil potest esse malum, nisi
secun-

secundum aliquam rationem malitiæ sit voluntarium ac liberum. Atqui quod nullo modo cognoscitur affectum malitiæ, sed omnem rationis aduertentiam præuenit, non potest secundum illam esse voluntarium. Ergo nec malum. Ma: & Min: necessariò deducuntur ex ipsis principijs Theologiæ Moralis, ac definitione voluntarij, quod sit ab intrinseco principio cognoscente singula, in quibus est actus. Vnde sequitur primò. Nulla verba, nullosque motus esse peccata, nisi præcognitos aliquo modo sub ratione mali, sed esse motus merè primò primos; aliàs enim liberi non sunt, quatenus mali. Secundò, aduertentiam illam debere esse deliberatam perfectè, aliàs sunt motus secundò primi, nec peccata mortalia, sed tantum venialia. Cùm ergo Ingen vel omnino non, vel non perfectè aduerterit ad malitiam blasphemix, aliorumque prauorù motuum, non peccauit in illis, aut certè non mortaliter; quod enim subdubitet, an aduerterit, potest probabiliter credere, se nõ aduertisse saltem perfectè, cùm aliàs sit virtimorata conscientia, vt præter alios rectè Mart. Bresserus l. 6. de conscientia scrupulosa. c. 17. num. 215.

Ad 1. in contrarium quoad punitionem blasphemix incogitatae à DEO factam dicimus cum S. Thom. in 4. D. 27. q. 2. art. 2. ad 2. & alijs communiter, illum puerum verè aduertisse

tisse ad malitiam, ideòque peccâsse, ac iustè punitum à Deo fuisse, cùm malitia præuen- rit ætatem, & defectum huius suppleuerit: quoad punitionem blasphemix non præco- gnitæ ab hominibus fieri solitam, si ita est, dicendum, Iudices hos procedere ex præsum- ptione perfectæ aduertentiæ; quidquid iam sit, vtrum licitè præsumptio hæc fiat. *Ad 2.* patet ex dictis.

L. Iulitta honestissima matrona post vltimum suum puerperium lacrymans conqueritur Confes- sario suo, tres iam proles se habuisse, nullã autem harum à conceptione singularum sine dolore fuisse, in ipso autem partu præ magnitudine cruciatuum semper in aperto vitæ periculo se extitisse: interim viro debitum coniugale porro denegare se non pos- se: scire proinde cupit, an non post actum coniu- galem statim semen effundere, & sic sanitati, vi- tæque suæ consulere possit. Queritur. Quid Iulit- tæ dicat Confessarius?

Videtur, posse Confessarium hoc ipsi lici- tum dicere. Ita Facundez in Decalog. Tom. 2, l. 6. c. 3. num. 5. Ratio est. Tum quia apertum vitæ proptiæ periculũ & graues à conceptione dolores prævalent iuxta rectum ordinem vi- tæ alienæ, & valde adhuc incertæ prolis. Tum quia ex communi fere Theolog. licitum est coniugibus, copulam delectationis causâ in- cipere, & non absoluere, licet hoc modo eti- am prolis generationem impediunt.

Resp.